

Zorginstituut: zorgvuldige toepassing nodig bij blockchain in zorg

18 juni 2019

Met behulp van blockchain wordt informatie op meerdere plekken vastgelegd. Dit maakt het veranderen (bijvoorbeeld vervalsen) van deze informatie lastiger, omdat dit tegelijk op elke locatie moet gebeuren waar de informatie is vastgelegd. Op het gebied van privacy kan blockchain echter uitdagingen bieden, aangezien het op meer plaatsen vastleggen van informatie in tegenspraak lijkt met het beschermen van dergelijke gegevens.

Veilige, verantwoorde toepassing

Omdat Blockchain een relatief nieuwe technologie is, zijn vraagstukken zoals op het gebied van privacy ontstaan: hoe is blockchain verantwoord en veilig toe te passen. Om het zorgveld richting te bieden en te voorkomen dat partijen in de zorg het wiel opnieuw uitvinden verdiept het [Zorginstituut](#) zich in innovatie op gegevensuitwisseling om de randvoorwaarden te verduidelijken.

Reden voor het Zorginstituut om advocatenkantoor Pels Rijcken, blockchainspecialist Ledger Leopard en onderzoeksbureau Berenschot twee onderzoeken te laten uitvoeren met als belangrijkste vraagstukken:

- Wat zijn binnen de wettelijke kaders de randvoorwaarden van de AVG (Algemene verordening gegevensbescherming) waarbinnen blockchain in de zorg kan worden ingezet
- Hoe kan daar concreet aan worden voldaan?
- Hoe kan en moet de governance (besturing) worden georganiseerd voor verantwoorde toepassing van blockchain in de zorg?

Op 13 juni zijn de resultaten toegelicht tijdens een bijeenkomst bij het Zorginstituut.

Randvoorwaarden blockchain

Om blockchain in de zorg op grote schaal te gebruiken is een compleet beeld nodig van met name de juridische, organisatorische, maatschappelijke en technische randvoorwaarden waaronder de technologie van waarde kan zijn. Vanuit dat uitgangspunt heeft het Zorginstituut eerder al verschillende activiteiten uitgevoerd – zoals [de in 2017 begonnen](#) praktijkproef met de eerste blockchain-toepassing in de zorg: Mijn Zorg Log. Hieruit bleek [vorig jaar](#) dat de inzet van blockchaintechnologie urenregistratie in de kraamzorg transparanter en efficiënter kan maken.

Governance

Het [onderzoek van Berenschot](#) wijst uit dat het aan te bevelen is om governance voor blockchain in de zorg op drie niveaus in te regelen:

- **Reguliere governance** voor het optimaliseren en beheersen van werkende blockchain-toepassingen in de praktijk.
- **Ontwikkelgovernance** voor de processen waarin blockchain-toepassingen worden (door)ontwikkeld.
- **Stelselgovernance** voor de algemene sturing en toezicht op ontwikkeling van blockchain in de zorg op stelselniveau.

Privacy

Voor het gebruik van blockchain in de zorg is het ook belangrijk aandacht te besteden aan het privacyvraagstuk. Met het verscherpen van de wet omtrent gegevensbescherming is de vraag ontstaan of en hoe een blockchaintoepassing in de zorg kan voldoen aan de eisen van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG).

Het [onderzoek van Pels Rijcken en Ledger Leopard](#) wijst uit dat de AVG geen belemmering hoeft te zijn. Wel zijn de volgende aandachtspunten van toepassing:

- Kijk welke geldende wet- en regelgeving nog meer van toepassing is. De uitvoering van regels vanuit de AVG voor de blockchain zijn hiervan afhankelijk.
- Leg organisatorische en technische afspraken vast.
- Een private blockchain voor de zorg is nu het meest passend.
- Leg zo min mogelijk data vast op de blockchain en maak gebruik van hashes en pointers.

Regiepositie burger

Het Zorginstituut stelde eerder vast – onder meer op basis van de praktijkproef uit 2017-2018 – dat blockchain de regiepositie van de burger kan versterken. De technologie biedt kansen voor gegevensuitwisseling in de zorg en kan bijdragen aan de realisering van publieke waarden, zoals de zorg toegankelijk en betaalbaar houden.

De toepassing van blockchain maakt zaken mogelijk die eerder niet konden, in processen en in informatievoorziening. Eén van de mogelijkheden is om de burger echt te betrekken bij zijn

eigen zorgproces. Het gaat daarbij niet alleen om medische gegevens, maar zeker ook om administratieve gegevens, en wie wat met die gegevens doet.